

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่มีต่อการแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 2 ผู้วิจัยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของประชากร คือ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 2 ซึ่งมีทั้งหมด 8 จังหวัด โดยศึกษาวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 308 คน และใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบแล้ว ได้นำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคำนวณทางสถิติโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และ ร้อยละ สถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระ (t-test Dependent) สถิติทดสอบทีแบบอิสระ (t-test Independent) สถิติทดสอบเอฟ (F-test) ในการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Sheffe)

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่ทำงานในสถานีตำรวจภูธรอำเภอร้อยละ 57.20 ยศของตำรวจเป็นดาบตำรวจร้อยละ 22.40 ระดับการศึกษาจบมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 66.90 มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี ร้อยละ 43.50 และเคยได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ร้อยละ 66.90

5.1.2 ผลการวิเคราะห์บทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวัง ผลการวิจัยพบว่า บทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวัง ในการแก้ไขปัญหาเสพติดของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า บทบาทตามหน้าที่อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน และด้านการบริการ ด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบทบาทตามที่คาดหวังอยู่ในระดับมากทุกด้าน นอกจากนี้ ยังพบว่า การเรียงลำดับที่ของบทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวัง เหมือนกัน คือ ด้านที่บทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวังมากที่สุด คือ ด้านการป้องกัน รองลงมาคือ ด้านการบริการ ส่วนด้านที่บทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวังน้อยที่สุด คือ การประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น

5.1.3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบบทบาทตามหน้าที่กับบทบาทตามที่คาดหวัง ผลการวิจัย พบว่า บทบาทตามหน้าที่กับบทบาทตามที่คาดหวังในการแก้ไขปัญหาเสถียรของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 2 ทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตำรวจมีบทบาทตามหน้าที่น้อยกว่าที่คาดหวังทุกด้าน

5.1.4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบบทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวังจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวม ตัวแปรที่ศึกษามีเพียงตัวแปรเดียวที่มีผลต่อการมีบทบาทตามหน้าที่ คือ ประสบการณ์การได้รับการอบรม ส่วนตัวแปรที่มีผลต่อบทบาทตามที่คาดหวัง คือ ประเภทของสถานีตำรวจ จังหวัด และระดับการศึกษาของตำรวจ แต่ละตัวแปรสรุปได้ดังนี้

1) จำแนกตามประเภทของสถานีตำรวจ คือ สถานีตำรวจภูธรอำเภอ สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ และสถานีตำรวจภูธรตำบล พบว่า บทบาทตามหน้าที่ ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ส่วนบทบาทตามที่คาดหวัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ดังนี้

ตำรวจสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ มีความคาดหวังแตกต่างจากตำรวจสถานีตำรวจภูธรตำบล ทั้งในภาพรวมและทุกด้าน และมีความคาดหวังแตกต่างจากตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอ ในภาพรวม ด้านการประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น และด้านการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด โดยทั้งหมดตำรวจสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอมีความคาดหวังมากกว่า นอกจากนี้ ยังพบว่า ตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอมีความคาดหวังแตกต่างจากตำรวจสถานีตำรวจภูธรตำบล ในภาพรวม ด้านการป้องกัน และด้านการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด โดยตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอมีความคาดหวังมากกว่า

2) จำแนกตามจังหวัด พบว่า บทบาทตามหน้าที่ ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน รายด้าน มี 1 ด้าน ที่แตกต่างกัน คือ ด้านการประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น โดยตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา มีบทบาทตามหน้าที่ด้านนี้มากกว่าตำรวจจังหวัดชลบุรี ส่วนบทบาทตามที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ดังนี้

ในภาพรวม พบว่า ตำรวจจังหวัดตราด มีความคาดหวังมากกว่าตำรวจจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และจันทบุรี และตำรวจจังหวัดสระแก้วมีความคาดหวังมากกว่าตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา

สำหรับรายด้าน พบว่า ตำรวจจังหวัดตราด มีความคาดหวังมากกว่าตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา เกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น แต่ในด้านการประสานงานกับองค์กรท้องถิ่นนี้กับด้านการประสานบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ตำรวจจังหวัด

ตราดมีความคาดหวังมากกว่าตำรวจจังหวัดจันทบุรี นอกจากนี้ ยังพบว่า ตำรวจจังหวัดตราดมีความคาดหวังมากกว่าตำรวจจังหวัดชลบุรี ในด้านการบริการด้วย

ตำรวจจังหวัดสระแก้ว มีความคาดหวังมากกว่าตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา ในด้านการป้องกัน ด้านการระงับปราบปราม และด้านการบริการ มากกว่าตำรวจจังหวัดจันทบุรี ด้านการระงับปราบปราม และด้านการประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น และมากกว่าตำรวจจังหวัดชลบุรีในด้านการบริการ

ตำรวจจังหวัดระยองมีความคาดหวังมากกว่าตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา ในด้านการป้องกัน ด้านการระงับปราบปราม

3) จำแนกตามยศของตำรวจ พบว่า บทบาทตามหน้าที่ ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ส่วนบทบาทตามที่คาดหวัง พบว่า ไม่แตกต่างกันในภาพรวม แต่รายด้าน มีความแตกต่างด้านการระงับปราบปรามและด้านการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด แต่เป็นความแตกต่างทางสถิติที่มีค่าต่ำมาก เมื่อทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ไม่พบว่าคู่ใดแตกต่างกัน แสดงว่า ตำรวจที่มียศของตำรวจต่างกัน มีบทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน

4) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า บทบาทตามหน้าที่ ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ส่วนบทบาทตามที่คาดหวัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวม ด้านการบริการ ด้านการประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น และด้านการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด โดยตำรวจที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีบทบาทตามความคาดหวังมากกว่าตำรวจที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

5) จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า บทบาทตามหน้าที่ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน รายด้าน มี 1 ด้าน ที่แตกต่างกัน คือ ด้านการป้องกัน โดยตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี มีบทบาทในด้านนี้มากกว่าตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี ส่วนบทบาทตามที่คาดหวังทั้งในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน สรุปได้ว่า ประสบการณ์ในการทำงานเป็นตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่ส่งผลต่อบทบาทตามหน้าที่และบทบาทที่คาดหวังในภาพรวม

6) จำแนกตามประสบการณ์การได้รับการอบรม พบว่า บทบาทตามหน้าที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวม ด้านการป้องกัน ด้านการระงับปราบปราม และด้านการประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น โดยตำรวจที่ได้รับการอบรมมีบทบาทตามหน้าที่มากกว่าตำรวจที่ไม่ได้รับการอบรม ส่วนบทบาทตามที่คาดหวังไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

5.1.5 การวิเคราะห์ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่แก้ไขปัญหายาเสพติด ตามความคิดเห็นของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 2 พบว่า ในภาพรวมประสบปัญหาการขาดแคลนปัจจัยที่จะนำมาสนับสนุนการทำงาน คือ งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ และยานพาหนะ การแก้ไขคือ ขอรับการสนับสนุนปัจจัยที่ขาดแคลนจากภาครัฐ สำหรับรายด้านสรุปได้ดังนี้

ด้านการป้องกัน ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ บุคลากรไม่เพียงพอ รองลงมา คือ งบประมาณไม่เพียงพอ และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ส่วนแนวทางการแก้ไขคือ การเพิ่มบุคลากรและให้เจ้าหน้าที่อื่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ทำงานร่วมกับตำรวจ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขยาเสพติดให้มากขึ้น นอกจากนี้ คือ จัดสรรงบประมาณและอุปกรณ์ให้เหมาะสมและเพียงพอ

ด้านการระงับปราบปราม ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ งบประมาณไม่เพียงพอ รองลงมา คือ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ ขาดยานพาหนะ และ บุคลากรไม่เพียงพอ ส่วนแนวทางการแก้ไขคือ จัดสรรงบประมาณและอุปกรณ์ให้เหมาะสมและเพียงพอ

ด้านการบริการ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ งบประมาณไม่เพียงพอ รองลงมา คือ ขาดยานพาหนะ และ บุคลากรไม่เพียงพอ ส่วนแนวทางการแก้ไขคือ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและเพิ่มบุคลากร

ด้านการประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การประสานงานและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานมีน้อย ไม่ต่อเนื่อง และการปฏิบัติงานไม่ตรงกัน แนวทางการแก้ไขคือ ให้องค์กรที่รับผิดชอบประสานงานให้ชัดเจน และให้ประชาชนและองค์กรท้องถิ่นร่วมมือมากขึ้น

ด้านการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ งบประมาณไม่เพียงพอ รองลงมา คือ บุคลากรไม่เพียงพอ และประชาชนและผู้ติดยาเสพติดไม่ยอมเข้าใจปัญหาอย่างแท้จริง ส่วนแนวทางการแก้ไขคือ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ เปิดสถานบำบัดรักษาให้ทั่วถึงผู้รับการบำบัด และให้ความรู้ความเข้าใจแก่การบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายได้ว่า

5.2.1 บทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวัง พบว่า บทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวัง ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในเขตพื้นที่

ตำรวจภูธรภาค 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าตำรวจมีการปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระดับมาก และคาดหวังว่าจะปฏิบัติให้มากเช่นกัน อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบระหว่างค่าเฉลี่ย พบว่าบทบาทตามหน้าที่น้อยกว่าบทบาทที่คาดหวัง แสดงว่า ตำรวจมีความคาดหวังว่าจะปฏิบัติหน้าที่ให้มากกว่าที่ปฏิบัติในปัจจุบัน ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี แสดงถึงความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่

รายด้าน พบว่า บทบาทตามหน้าที่อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน และด้านการบริการ ในด้านการป้องกันเมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามจะพบว่าเป็นภารกิจที่ปฏิบัติในการลงพื้นที่โดยตรงของตำรวจ เช่น การออกตรวจพื้นที่ที่รับผิดชอบทุกวัน การจัดระบบความปลอดภัย การกระตุ้น ส่งเสริม และให้ความรู้แก่ประชาชน นอกจากนี้ยังมีภารกิจอื่น ซึ่งล้วนเป็นภารกิจสำคัญและจำเป็นในการป้องกันเรื่องยาเสพติด เช่นเดียวกันกับด้านการบริการ ซึ่งเป็นภารกิจโดยตรงที่ให้บริการแก่ประชาชน เช่น การให้คำปรึกษา ให้ความรู้ คำแนะนำทั้งโดยตรงและการอบรม ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด เมื่อผลการวิจัยพบว่าตำรวจปฏิบัติใน 2 ด้านได้ในระดับมากนั้นเป็นเรื่องที่ดี ยิ่งพบว่า ตำรวจมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงว่านอกจากปฏิบัติในภารกิจหน้าที่ประจำแล้วยังคาดหวังว่าจะปฏิบัติให้มากและมากกว่าที่ปฏิบัติในปัจจุบัน

การเรียงลำดับที่ของบทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามทีคาดหวัง เหมือนกัน คือ ด้านที่บทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามทีคาดหวังมากที่สุด คือ ด้านการป้องกัน รองลงมาคือ ด้านการบริการ ส่วนด้านที่บทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามทีคาดหวังน้อยที่สุด คือ การประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น ด้านการป้องกันและการบริการได้อภิปรายไว้แล้ว ส่วนด้านการประสานงานกับองค์กรท้องถิ่นที่ตำรวจมีบทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามทีคาดหวังน้อยกว่าด้านอื่น อาจเป็นเพราะว่าองค์กรท้องถิ่นไม่มีหน้าที่โดยตรงในการปราบปรามยาเสพติด จึงทำให้สนับสนุนการแก้ไขยาเสพติดของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่มากนัก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของอุทัย ลายภูคำ (2545 : 137 - 138) ที่พบว่า กลุ่มหรือองค์กรชุมชน และผู้นำชุมชนให้การสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขยาเสพติดในระดับปานกลาง และจากความคิดเห็นเพิ่มเติมของตำรวจในการศึกษาครั้งนี้ระบุว่าบุคลากรในองค์กรท้องถิ่นต่างก็มีหน้าที่ของตนเอง บางคนที่เป็นคณะกรรมการต้องประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมของตำรวจ อย่างไรก็ตามในเรื่องการให้ความร่วมมือขององค์กรท้องถิ่นและประชาชน เป็นเรื่องที่ดีตำรวจเห็นว่าสำคัญในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สิ่งที่จะต้องปรับปรุง คือ ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ควรสื่อสารกับองค์กรท้องถิ่นและประชาชนให้มาก จากการศึกษาของอัญชลี รัชกุล (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีการสื่อสารกับประชาชนในระดับต่ำที่สุด และการศึกษาของธีระวุฒิ ทองรอด (2542 : 123 - 129) พบว่า ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีข้อจำกัดเรื่องการ

ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงานของตำรวจให้ประชาชนและชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบทราบ ลักษณะดังกล่าวไม่ควรเกิดขึ้นกับตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เพราะชื่อประเภทของตำรวจก็บ่งบอกอยู่แล้วว่าต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชนและมวลชน ดังนั้นความสัมพันธ์กับชุมชนและองค์กรท้องถิ่นจึงเป็นหน้าที่สำคัญ ชีระวุฒิ ทองรอด ยังให้ข้อเสนอแนะในงานวิจัยเดียวกันว่าสิ่งที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ควรปรับปรุง คือ การมีมนุษยสัมพันธ์กับประชาชนและชุมชน

5.2.2 การเปรียบเทียบบทบาทตามหน้าที่กับบทบาทตามที่คาดหวัง พบว่า บทบาทตามหน้าที่กับบทบาทตามที่คาดหวังในการแก้ไขปัญหาเสพติดของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 2 ทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตำรวจมีบทบาทตามหน้าที่น้อยกว่าที่คาดหวังทุกด้าน จากผลการวิจัยอภิปรายได้ว่า ตำรวจมีความคาดหวังที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้มากกว่าบทบาทในปัจจุบัน จากผลการวิจัยนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ตำรวจได้มีบทบาทตามที่คาดหวัง เพราะตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีความสำคัญ จากผลการศึกษาของประชา พรหมนอก (2532 : บทคัดย่อ) และประหยัด นาลา (2536 : บทคัดย่อ) พบว่า งานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีส่วนทำให้ลดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเสพติด ปัญหาอบายมุข ปัญหาเด็กและเยาวชน ปัญหาจราจร และปัญหาอักษิภัย ที่สำคัญตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจอันดีในงานของตำรวจให้แก่ประชาชน ดังนั้น เมื่อตำรวจมีความคาดหวังว่าจะมีบทบาทที่มากกว่าบทบาทตามหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ จึงเป็นสิ่งที่ดีและควรได้รับการสนับสนุน

5.2.3 การเปรียบเทียบบทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวังจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ซึ่งมี 6 ตัวแปร คือ ประเภทของสถานีตำรวจ จังหวัด ยศของตำรวจ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และ ประสบการณ์ในการได้รับการอบรม โดยตั้งสมมติฐานไว้ว่า ทุกตัวแปรมีผลทำให้บทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวังของตำรวจแตกต่างกัน แต่ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งหมด คือ ตัวแปรที่มีผลต่อภารกิจบทบาทตามหน้าที่ คือ ประสบการณ์ในการได้รับการอบรม ส่วนตัวแปรที่มีผลต่อบทบาทตามที่คาดหวัง คือ ประเภทของสถานีตำรวจ จังหวัด และระดับการศึกษาของตำรวจ ผลการวิจัยอภิปรายได้ดังนี้

ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเสพติดมีการปฏิบัติตามบทบาทในหน้าที่มากกว่าตำรวจที่ไม่ได้รับการอบรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาระในการอบรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่ความรับผิดชอบของตำรวจ ผลที่รับจากการอบรม คือ ผู้ผ่านการอบรมได้เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน เมื่อกลับไปปฏิบัติหน้าที่สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ โดยเฉพาะด้านการป้องกัน ด้านการระงับปราบปราม และด้านการประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น ที่ต้องอาศัยทั้งความรู้และทักษะใน

ด้านดังกล่าวในการปฏิบัติหน้าที่ จึงจำเป็นที่ตำรวจทุกคนควรได้รับการอบรม สำหรับบทบาทที่คาดหวังของตำรวจทั้งที่ได้รับความอบรมและไม่ได้รับความอบรมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งสองกลุ่มต่างมีความคาดหวังที่จะมีบทบาทในการกิจการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมให้มากขึ้นเหมือนกัน จึงทำให้บทบาทตามที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน

ประเภทของสถานีตำรวจ ไม่มีผลต่อบทบาทตามหน้าที่แต่มีผลต่อบทบาทตามที่คาดหวัง โดยตำรวจสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ มีความคาดหวังมากกว่าตำรวจสถานีตำรวจภูธรตำบล ทั้งในภาพรวมและทุกด้าน และมากกว่าตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอ ในภาพรวม ด้านการประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น และด้านการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด นอกจากนี้ ยังพบว่าตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอมีความคาดหวังมากกว่าตำรวจสถานีตำรวจภูธรตำบล ในภาพรวมด้านการป้องกัน และด้านการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ากิ่งอำเภอเป็นพื้นที่ที่อยู่ระหว่างการพัฒนา ปัจจัยต่างๆ และผลผลิตยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ อาจจะเป็นมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอมีความคาดหวังที่จะมีบทบาทมากกว่าตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอ เมื่อเทียบกับตำรวจสถานีตำรวจภูธรตำบล อาจเป็นเพราะพื้นที่และปริมาณงานมีมากกว่าจึงทำให้ตำรวจสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอและตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอมีความคาดหวังในบทบาทตามภารกิจมากกว่า โดยเฉพาะด้านการป้องกันและด้านการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด อาจจะเป็นเนื่องจากขอบเขตของกิ่งอำเภอและอำเภอที่กว้างกว่า สภาพพื้นที่ที่มีความแตกต่างทั้งในและนอกเขตเทศบาล วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนมีความแตกต่างกันมากกว่า จึงทำให้การป้องกันยาเสพติดมีปริมาณและความยุ่งยากมากกว่าตำบล ส่วนการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดนั้น อาจจะเป็นเนื่องจากปริมาณของผู้ติดยาเสพติดมากกว่า ประกอบกับพื้นที่ที่กว้างกว่าจึงเป็นมูลเหตุให้การบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดมีปริมาณงานและความยุ่งยากมากกว่า เหล่านี้ล้วนทำให้ตำรวจสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอและอำเภอมีบทบาทที่คาดหวังมากกว่าตำรวจสถานีตำรวจภูธรตำบล

เมื่อทำการแบ่งตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์แยกตามจังหวัด พบว่า ในภาพรวมไม่มีผลต่อบทบาทตามหน้าที่ ส่วนบทบาทตามที่คาดหวัง มีผลทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน โดยในภาพรวม พบว่า ตำรวจจังหวัดตราด มีความคาดหวังมากกว่าตำรวจจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และจันทบุรี และตำรวจจังหวัดสระแก้วมีความคาดหวังมากกว่าตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา จากผลการวิจัยพบว่า ตำรวจที่ทำงานในจังหวัดที่มีชายแดนติดกับต่างประเทศมีความคาดหวังที่จะมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมมากกว่าจังหวัดที่ไม่อยู่ชายแดน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การมีชายแดนติดกับต่างประเทศอาจจะเป็นเส้นทางของการขนยาเสพติดเข้าสู่ประเทศ อีกทั้งอาจจะเป็นจังหวัดที่ชาวต่างประเทศที่มีชายแดนติดกันเข้ามาอาศัยในประเทศ ก่อให้เกิดปัญหา

ด้านยาเสพติดทั้งการจำหน่าย การเสพ การชักนำ ฯลฯ ซึ่งยากแก่การป้องกันปราบปราม และ
 เสียหาย เหล่านี้ล้วนอาจจะส่งผลให้ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีบทบาทตามหน้าที่ไม่แตกต่าง
 จากจังหวัดอื่นแต่มีความคาดหวังที่จะมีบทบาทมากกว่า

ระดับการศึกษา เมื่อแยกกลุ่มตามระดับการศึกษา 3 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษา
 หรือเทียบเท่า (มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6) ระดับอนุปริญญา และระดับปริญญาตรีหรือ
 เทียบเท่าหรือสูงกว่า พบว่า ตำรวจมีบทบาทตามหน้าที่ไม่แตกต่างกัน แต่บทบาทตามที่คาดหวัง
 แตกต่างกัน โดยตำรวจที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีบทบาทตามความคาดหวังมากกว่าตำรวจที่
 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า อาจเป็นเพราะว่า ตำรวจที่มีระดับการศึกษาต่างกันโดยรวม
 แล้วมีหน้าที่ไม่แตกต่างกัน คือ การแก้ไขยาเสพติด แต่อาจจะมีความเฉพาะที่แตกต่างกันตามระดับ
 การศึกษา ตำรวจที่มีระดับการศึกษาน้อยอาจจะมีความน้อย จึงทำให้ตำรวจที่มีการศึกษาระดับ
 มัธยมศึกษา มีความคาดหวังที่จะมีบทบาทที่มากขึ้น

ยศของตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่มียศแตกต่างกัน
 มีบทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน กล่าวได้ว่า ตำรวจถึงแม้จะมียศแตกต่าง
 กันต่างก็มีบทบาทตามหน้าที่ของตนเองและมีความคาดหวังในบทบาทของตนเองไม่แตกต่างกัน เมื่อ
 พิจารณาจากข้อมูลทั่วไปจะพบว่า กลุ่มตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยศึกษามียศสิบตำรวจ
 ตรีถึงร้อยตำรวจเอก โดยตำรวจที่มียศร้อยตำรวจมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่มียศสิบตำรวจตรีถึงดาบตำรวจ
 จะเห็นว่ายศของตำรวจไม่แตกต่างกันมากนัก อาจจะเป็นมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้มีบทบาทตามหน้าที่และ
 บทบาทตามที่คาดหวังของตำรวจระหว่างกลุ่มที่จำแนกตามยศของตำรวจไม่แตกต่างกัน

ประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงาน
 เป็นตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์แตกต่างกันมีบทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวังใน
 ภาพรวมไม่แตกต่างกัน จากข้อมูลทั่วไปพบว่าตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธร
 ภาค 2 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานเป็นตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่เกิน 10 ปี
 รองลงมาคือ 11-20 ปี จากการที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกันมากนัก ประกอบกับ
 ก่อนที่จะเข้ารับราชการการตำแหน่งตำรวจ ตำรวจทุกนายต่างได้รับการฝึกฝนตามภารกิจของตำรวจมา
 เท่าเทียมกัน ทำให้ตำรวจเมื่อมาดำรงตำแหน่งเมื่อรู้บทบาทหน้าที่แล้วสามารถปฏิบัติงานตามบทบาท
 หน้าที่ได้ทันที ทำให้ประสบการณ์ในการทำงานไม่ส่งผลต่อบทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามความ
 คาดหวังในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีผลเฉพาะบางด้านที่ต้องอาศัยประสบการณ์ ผลการวิจัยนี้
 พบว่าตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงานเป็นตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหายา
 เสพติด จำนวน 11-20 ปี มีบทบาทในหน้าที่ในด้านการป้องกันมากกว่าตำรวจที่มีประสบการณ์
 การทำงาน 1-10 ปี การป้องกันปัญหายาเสพติดต้องอาศัยการสร้างสมประสบการณ์และต้องอาศัย

ความรู้ ความเข้าใจสภาพ ข้อมูล และมวลประสบการณ์เดิมเพื่อมองภาพของงานในอนาคตว่าจะทำการป้องกันอย่างไร จึงอาจทำให้ตำรวจที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี มีบทบาทในหน้าที่ในการป้องกันสูงกว่าตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 10 ปี

5.2.4 ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และแนวทางแก้ไข ตามความคิดเห็นของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 2 พบว่า ในภาพรวมมีปัญหาการขาดแคลนปัจจัยที่จะนำมาสนับสนุนการทำงาน คือ งบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ และยานพาหนะ แนวทางการแก้ไขที่ตำรวจเสนอแนะคือ ให้รัฐสนับสนุนปัจจัยที่ขาดแคลน ปัญหาที่พบสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัญชลี รัชกุล (2541 : บทคัดย่อ) ชีระวุฒิ ทองรอด (2542 : 123 - 129) และคมกริช ศีลาทอง (2544 : 55 – 57) นอกจากนี้การศึกษาครั้งนี้ยังพบปัญหาการประสานงานและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น โดยตำรวจเสนอแนะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทำการประสานงานอย่างชัดเจน ให้ประชาชนและองค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดในท้องถิ่นให้มากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1) การวิจัยครั้งนี้ศึกษากับตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในระดับปฏิบัติการ ไม่ใช่ระดับนโยบาย ดังนั้นการนำผลการวิจัยไปใช้ควรมุ่งไปที่การปฏิบัติงานในพื้นที่ องค์กรใด ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายได้

2) ผลการวิจัยพบว่า ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่นั้นดีอยู่แล้ว และยังพบว่ามีความคาดหวังที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี ควรให้การสนับสนุนทั้งในด้านนโยบาย และงบประมาณในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการในการทำงาน ถึงแม้ว่างบประมาณของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะมีอยู่อย่างจำกัด แต่ในการกำหนดนโยบายควรที่จะนำข้อมูลและผลจากการที่ได้ศึกษาจากงานวิจัยนี้ ไปปรับปรุงและวางแผนให้เหมาะสมกับความต้องการของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพตามความคาดหวังของตำรวจ

3) ผลการวิจัยพบว่า การได้รับอบรมเกี่ยวกับการแก้ไขยาเสพติดมีผลทำให้ตำรวจมีบทบาทในหน้าที่มากกว่าการไม่ได้รับการอบรม ดังนั้น ควรให้ตำรวจทุกคนได้รับการอบรม และควรมีการอบรมเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

5.3.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการทำงานของตำรวจชุมชนและมวลงชนสัมพันธ์
- 2) ศึกษาเชิงลึกถึงสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนางานของตำรวจชุมชนและมวลงชนสัมพันธ์ โดยใช้เทคนิคและกระบวนการวิจัยเชิงลึก เช่น การสนทนากลุ่มเป้าหมาย (Focus Group Discussion) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview)
- 3) ศึกษารูปแบบการทำงานของตำรวจชุมชนและมวลงชนสัมพันธ์ เช่น ศึกษาอย่างละเอียดจากเอกสาร งานวิจัย และความคิดเห็นของผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การทำงาน นำมากำหนดรูปแบบและนำไปทดลองใช้